

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М. БЕКЕТОВА**

Кафедра економіки підприємств міського господарства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор Центру ПО і ЗН
(за належного напрямку / спеціальності)

(підпис) (ПІБ)
“ 29 ” 10 2014 року
М.П.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2. 16 МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

галузь знань 0305 Економіка і підприємництво

спеціальності 7.03050401 Економіка підприємства

центр післядипломної освіти і заочного навчання

2014 – 2015 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Робоча програма «Міжнародна економіка» для студентів за спеціальністю 7.03050401 – «Економіка підприємства»

Розробники: Пушкар Т. А. , к.е.н., доц., доцент кафедри ЕПМГ

Робочу програму схвалено **на засіданні** кафедри Економіки підприємств міського господарства

Протокол від “27” вересня 2014 року № 3

Завідувач кафедри _____ (А.Є.Ачкасов)

Робочу програму схвалено **на засіданні випускової** кафедри Економіки підприємств міського господарства

Протокол від “27” вересня 2014 року № 3

Завідувач випускової кафедри _____ (А.Є.Ачкасов)

Програма відповідає формі Робочої програми навчальної дисципліни, що затверджена Наказом по ХНУМГ ім. О.М. Бекетова від 24 лютого 2014 р. №46-01.

Методист НМВ _____ (Солоникін) “29” 2014 р.
(підпис) (ІПБ)

© ХНУМГ ім. О.М. Бекетова , 2014 рік

© Пушкар Т. А. , 2014 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників ↓↓↓	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання (друга вища освіта)
Кількість кредитів – 3	Нормативна	Рік (роки) підготовки	
		-	1-й
		Семестр(и)	
		-	2-й
Загальна кількість годин – 108	Галузь знань 0305 – Економіка і підприємництво	Лекції:	
Модулів – 1		- год.	8 год.
		Практичні, семінарські:	
Змістових модулів (ЗМ) – 3		- год.	4 год.
		Лабораторні:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – - самостійної роботи студента – -	Спеціальність: 7.03050401 – Економіка підприємства	Самостійна робота:	
		- год.	96 год.
Індивідуальне (науково-дослідне) завдання (ІЗ) Контрольна робота «Теоретичні та практичні питання розвитку міжнародних економічних відносин»	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Спеціаліст	Індивідуальні завдання:	
		- год.	18 год.
		Вид контролю:	
		-	залік

Питома вага кількості аудиторних годин в загальному обсязі дисципліни становить:

для заочної форми навчання – 11 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Міжнародна економіка» є формування теоретичних знань, умінь та практичних навичок у галузі міжнародної економіки, форм, методів та механізмів реалізації міжнародних економічних відносин.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Міжнародна економіка» є вивчення сутності міжнародної економічної системи та закономірностей її розвитку, методів аналізу політико – правового, економічного, соціально – культурного середовища та інфраструктури міжнародної економічної діяльності; набуття знань про регулювання міжнародних економічних відносин, міжнародну валютну систему, методологію міжнародних розрахунків, процеси міжнародної економічної інтеграції; набуття вмінь використовувати одержані знання у практичній зовнішньоекономічній діяльності України.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- сутність міжнародної економіки і міжнародних економічних відносин (МЕВ), їх еволюцію, чинники і рівні розвитку;
- категоріальний апарат, що застосовується для аналізу процесів та явищ сучасного світового економічного розвитку;
- форми МЕВ, особливості розвитку інтеграційних процесів та діяльності міжнародних економічних організацій;

вміти:

- творчо аналізувати стан і тенденції розвитку системи міжнародних економічних відносин, визначати проблеми й перспективи їх розвитку;
- розраховувати і оцінювати основні показники зовнішньоекономічної діяльності країни;
- аналізувати і оцінювати основні тенденції розвитку світового господарства.

мати компетентності :

- з отримання певного досвіду сутнісного аналізу передумов, що визначають специфічне місце національних економік у світовій системі господарювання на основі теоретичних концепцій міжнародної економіки;
- використовувати наявні професійні знання для вирішення професійних завдань, зокрема визначення перспектив розвитку зовнішньоекономічних зв'язків в процесі динамічного входження України у єдиний світовий господарський простір;
- приймати управлінські рішення у сфері міжнародних економічних відносин і розвитку зовнішньоекономічної діяльності;
- з формування комунікативного досвіду із застосування професійного категорійного апарату міжнародної економіки і міжнародних економічних відносин майбутнього фахівця – економіста.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи міжнародної економіки

Тема 1. Інтернаціоналізація економічного розвитку

Міжнародна економіка; міжнародна макроекономіка та мікроекономіка; відкрита економіка; світове господарство; міжнародна кооперація праці; міжнародний поділ праці (МПП); міжнародний поділ факторів виробництва; світове господарство; ринки (внутрішній, національний, світовий); експорт; імпорт; торговий оборот; вертикальний МПП; горизонтальний МПП; інтернаціоналізація світового господарства; міжнародні економічні відносини (МЕВ); міжнародна економічна діяльність; міжнародні економічні відносини; форми міжнародних економічних відносин.

Тема 2. Середовище міжнародної економічної діяльності

Середовище як чинник розвитку міжнародних економічних відносин; біосфера; ноосфера; антропосфера; економічне середовище; міжнародне економічне середовище; вплив географічних і природо – кліматичних чинників на розвиток міжнародних економічних відносин; особливості географічного розташування, клімату, наявність природних ресурсів; теорія Колінза; теорія впливу на економічний розвиток особливостей кліматичних зон ДЖ. Сакса; теорія цивілізаційного розвитку А.Тойнбі; основні соціально – економічні моделі світу; сучасні правові системи та системи політичного устрою, їх вплив на особливості економічної системи.

Змістовий модуль 2. Форми міжнародного співробітництва

Тема 3. Міжнародна торгівля

Міжнародна торгівля товарами; фактори, що впливають на розвиток міжнародної торгівлі; структура міжнародної торгівлі; експорт; імпорт; реекспорт; реімпорт; основні показники міжнародної торгівлі; торговий баланс країни; торговий обіг; сальдо торгового балансу; баланс зовнішньої торгівлі; основні міжнародні торгові потоки; національний ринок; внутрішній ринок країни; міжнародні ринки; світовий ринок; темпи росту світової торгівлі; зовнішньоторговельні квоти; світові ціни; особливості ціноутворення на світовому рівні; формування світових цін; міжнародні товарні біржі; міжнародні товарні аукціони; міжнародні торги; міжнародні ярмарки; значення міжнародних бірж і аукціонів; державне регулювання міжнародної торгівлі; протекціонізм; політика «вільної торгівлі»; митне регулювання; нетарифне регулювання; демпінг та антидемпінгові обмеження торгівля послугами; класифікація послуг; особливості торгівлі

Тема 4. Міжнародні інвестиції

Міжнародні інвестиції; прямі міжнародні інвестиції; портфельні інвестиції; міжнародна угода по торгівлі інвестиціями; ТРИМС; дочірня компанія; інвестиційна позиція; кваліфікаційна іноземна допомога; контракти на управління; країна базування; рух підприємницького (інвестиційного) капіталу; рух позикового капіталу; стратегічні альянси; транснаціональна корпорація; франчайзинг.

Тема 5. Міжнародний кредит

Міжнародний кредит; форми міжнародного кредиту; функції міжнародного кредиту; банківський кредит; бланковий кредит; вексельний кредит; внутрішній кредит; євро кредит; міжнародний кредит; роловерний кредит; фінансовий кредит; фірмовий кредит; зовнішній борг; лізинг; ринок капіталів; розширене кредитування (ЕФФ); розширене фінансування (ЕСАФ); факторинг; фінансування системних перетворень (СТФ); фінансування структурної перебудови (САФ); форфейтинг; «Паризький клуб»; реешелонування боргів.

Тема 6. Міжнародна трудова міграція

Міжнародна міграція робочої сили; види міжнародної міграції; причини міжнародної економічної міграції; основні напрямки міжнародної трудової міграції; «відплив умів»; еміграція; імміграція; міграційне сальдо; міграція населення; міжнародна трудова міграція перекази працівників; переміщення мігрантів; рееміграція; трудовий дохід; Шенгенська угода 1995 року.

Міжнародні ринки праці; країни, що розвиваються як основні експортери робочої сили; наслідки міжнародної трудової міграції; державне регулювання міграції; наддержавне регулювання міграції робочої сили; міжнародна організація труда; світові постійні ринки робочої сили.

Змістовий модуль 3. Міжнародна економічна система, її складові елементи та тенденції розвитку

Тема 7. Світовий фінансовий ринок

Валютний ринок; регіональні валютні ринки; національні валютні ринки; світовий валютний ринок; режими функціонування; терміновість операцій; валютні операції; терміновість операцій; валютні опціони; валютний ф'ючерс; валютний кліринг; валютні спекуляції; своп-угода; форвардна валютна операція.

Тема 8. Світова валютна система

Валюта; валютна операція; валютна система; валютний курс; валютний ринок; вільноконвертована валюта; валютні спекуляції; ЕКЮ; іноземна валюта; конвертованість валюти; міжнародні валютні відносини; національна валюта; національна валютна система; резервна валюта; світова валютна система; страхування валюти.

Тема 9. Міжнародні розрахунки та платіжний баланс

Баланси міжнародних розрахунків; розрахунковий баланс; баланс міжнародної заборгованості; платіжний баланс; платіжна угода; авансовий платіж; комерційні документи; акредитив; банківський чек; банківський переказ; вексель; доходи; іменний чек; інкасо; рахунок «НОСТРО»; рахунок поточних операцій; товари; транспортні документи; форми розрахунків; чек.

Платіжний баланс; принципи формування; фактори, що впливають на стан платіжного балансу; структура балансу; основні розділи; балансувальні статті сальдо платіжного балансу; державне регулювання платіжного балансу; міжнародна практика регулювання платіжного балансу; теорії платіжного балансу; теорія автоматично саморегульованого балансу; кейнсіанські теорії регулювання платіжного балансу; теорія внутрішньої і зовнішньої рівноваги; інструментально – цільовий метод регулювання; монетариські теорії регулювання.

Тема 10. Міжнародна економічна інтеграція

Економічна інтеграція; передумови економічної інтеграції; цілі інтеграції; етапи інтеграції; преференціальні торговельні угоди; зони вільної торгівлі; митний союз; спільний ринок; економічний та валютний союз; принципи оцінки інтеграції; статичні ефекти інтеграції; динамічні ефекти інтеграції; створення торгівлі; відхилення торгівлі; НАФТА; МЕРКОСУР; АСЕАН; АТЕС; західноєвропейська інтеграція; ЄВРОСОЮЗ; етапи створення ЄС; фази введення євро; критерії конвергенції; платіжні системи ЄС; ЕЗВР; СНГ; ГУАМ; Євразес; Центральна – європейська ініціатива (ЦЄІ).

Тема 11. Глобалізація й економічний розвиток

Світова економічна динаміка; інтернаціоналізація як стимул економічного прогресу; технологічні передумови глобалізації; поняття глобалізації; етапи розвитку глобальної економіки; переваги глобалізації; недоліки глобалізації; зростання економічної єдності світу; формування глобальної економіки; агенти глобалізації; світова економічна рівновага; механізм регулювання світової економічної рівноваги; глобальні проблеми людства; соціально – економічна сутність глобальних проблем людства; основні риси екологічної кризи; паливно – енергетична та сировинна проблеми; «Європейська енергетична хартія»; шляхи вирішення глобальних проблем людства; економічний розвиток; економічне зростання; фактори економічного зростання; моделі економічного розвитку; модель лінійних стадій розвитку У. Ростоу; модель структурних трансформацій; модель зовнішньої залежності; неокласична модель вільного ринку; модель ендогенного зростання.

Тема 12. Міжнародна економічна політика України

Шляхи інтеграції України у світове господарство; Україна у міжнародному поділі праці; експортна спеціалізація; динаміка платіжного балансу; торговельний баланс України; структура міжнародної торгівлі; тенденції розвитку міжнародної торгівлі; зовнішній борг України; прямі іноземні інвестиції (ПІІ); ПІІ і перспективи розвитку; перспективи створення вільних економічних зон в Україні; умови конвертованості валюти; участь України в міжнародних економічних організаціях; Програма розвитку ООН в Україні; перспективи вступу в ВТО; Україна і МВФ, перспективи співробітництва; участь України в інтеграційних об'єднаннях; курс на євро інтеграцію Україна і ЄС.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістові модулі та теми	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	лаб	пр/сем	срс		лек	лаб	пр/сем	срс
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
МОДУЛЬ 1. Міжнародна економіка (семестр 2)										
Змістовий модуль 1. Особливості організації, управління і регулювання діяльності об'єднань підприємств										
Тема 1.						7	2			5
Тема 2.						5				5
Контрольна робота						6				6
Разом за ЗМ 1						18	2		-	16
Змістовий модуль 2. Форми міжнародного співробітництва										
Тема 3.						9	2		1	6
Тема 4.						7			1	6
Тема 5.						7				7
Тема 6.						7				7
Контрольна робота						6				6
Разом за ЗМ 2						36	2		2	32
Змістовий модуль 3. Міжнародна економічна система, її складові елементи та тенденції розвитку										
Тема 7.						7				7
Тема 8.						10	2		1	7
Тема 9.						7				7
Тема 10.						9	2			7
Тема 11.						7				7
Тема 12.						8			1	7
Контрольна робота						6				6
Разом за ЗМ 3						54	4		2	48
Усього годин						108	8		4	96

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Інтернаціоналізація економічного розвитку	-	2
2	Тема 3. Міжнародна торгівля.	-	2
3	Тема 8. Світова валютна система	-	2
4	Тема 10. Міжнародна економічна інтеграція	-	2
Разом		-	8

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 3. Міжнародна торгівля.	-	1
2	Тема 4. Міжнародні інвестиції.	-	1
6	Тема 8. Світова валютна система.	-	1
8	Тема 12. Міжнародна економічна політика України.	-	1
	Разом	-	4

7. Теми лабораторних занять

Не передбачено

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Інтернаціоналізація економічного розвитку.	-	5
2	Тема 2. Середовище міжнародної економічної діяльності.	-	5
3	Тема 3. Міжнародна торгівля.	-	6
4	Тема 4. Міжнародні інвестиції.	-	6
5	Тема 5. Міжнародний кредит.	-	7
6	Тема 6. Міжнародна трудова міграція.	-	7
9	Тема 7. Світовий фінансовий ринок.	-	7
	Тема 8. Світова валютна система.		7
10	Тема 9. Міжнародні розрахунки та платіжний баланс.	-	7
11	Тема 10. Міжнародна економічна інтеграція.	-	7
	Тема 11. Глобалізація й економічний розвиток.		7
	Тема 12. Міжнародна економічна політика України.		7
	Контрольна робота		18
	Разом	-	96

9. Індивідуальні завдання (ІЗ)

Контрольна робота «Теоретичні та практичні питання розвитку міжнародних економічних відносин»

Виконання контрольної роботи є одним із етапів вивчення курсу «Міжнародна економіка». Мета контрольної роботи – закріплення та поглиблення теоретичних знань, здобутих при вивченні дисципліни, формування практичних навичок у прийнятті господарських рішень.

Контрольна робота складається з наступних елементів: зміст (план роботи), вступ, розділи основної частини, яка складається з теоретичного питання і п'яти практичних завдань, висновки, список посилань. Завдання на контрольну роботу за 19 варіантами. Обсяг контрольної роботи – 12-14 аркушів друкованого тексту.

10. Методи навчання

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять: лекційних та практичних. При цьому використовуються наступні методи навчання: словесні, наочні, практичні, репродуктивні (пояснювально-ілюстративні). Виконання вправ. Конспектування лекцій. Самостійна робота.

11. Методи контролю

Контрольні роботи. Тестування. Практична перевірка умінь і навичок. Виконання вправ. Письмовий контроль (контрольна робота). Екзамен, який проводиться письмово за питаннями для заліку і розв'язання задачі.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Залік

Поточна атестація та самостійна робота				Сума
ЗМ 1	ЗМ 2	ЗМ 3	ІЗ (контрольна робота)	
15 %	30 %	35%	20 %	100%
80%				

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, диф. заліку	для заліку	
90-100	відмінно	зараховано	A
82-89	добре		B
74-81			C
64-73			задовільно
60-63	E		
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	Fx
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

13. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки для самостійної роботи, проведення практичних занять і виконання контрольної роботи з курсу «Міжнародна економіка» (для студентів заочної форми навчання освітньо – кваліфікаційного рівня навчання «бакалавр» галузі знань 0305 – Економіка і підприємництво і слухачів другої вищої освіти спеціальностей 7.03050401 – Економіка підприємства (за видами економічної діяльності) і 7.03050901 – Облік і аудит) / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: Т. А. Пушкар. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 84 с.

14. Рекомендована література

Базова

1. Міжнародна економіка [Текст]: підручник / А. П. Румянцев, Г. Н. Климко, В. В. Рокоча, В. Ю. Шевченко за ред. А.П. Румянцева. – 3-тє вид., переробл. і доповн. – К.: Знання, 2006. – 479с.
2. Міжнародна економіка: підручник / [Ред. Задоя А. О., Тарсевич В. М.]. – К.: ЦУЛ, 2012.- 416с.
3. Міжнародна економічна діяльність України [Текст]: навч. посіб / С. В. Бестужева. – Х.: ХНЕУ, 2010. – 212 с.
4. Світова економіка [Текст]: навч. посіб. / Ю. Г. Козак, В. В. Ковалевський, Н. С. Логвінова, А. А. Наумчик за ред. Ю.Г. Козака, В.В. Ковалевського, Н.С. Логвіноваої. – К.: ЦНЛ, 2010. – 328с.
5. Киреев А.П. Международная экономика : В 2 ч. / А.П. Киреев. – М. Междунар. отношения, 20003.
6. Козик В.В. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / В.В. Козик, Л.А. Ланкова, Н.Б.Даниленко. – 7-е вид. – К.: Знання, 2008. – 406 с.

Допоміжна

1. Бестужева С.В. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / С.В. Бестужева ; Харк. нац. екон. ун-т. – Х., 2009. – 384 с.
2. Боринець С.Я. Міжнародні валютно-фінансові відносини : підручник / С.Я. Боринець. – 5-те вид., переробл. і доповн. – К.: Знання, 2008. – 582 с.
3. Мокій, А. І. Міжнародні організації [Текст]: навч. посібник / А. І. Мокій, Т. П. Яхно, І. К. Бабець. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 279 с.
4. Об'єднана Європа: від мрії до реальності [Текст]: історичні нариси про батьків-засновників Європейського Союзу/ С.В.Віднянський, А.Ю.Мартинов. - 2-е вид., допов. і переробл. - К.: Києво-Могилянська академія, 2011. - 395с.
5. Мельник Т. Міжнародна торгівля товарами в умовах глобальної конкуренції: монографія / Т. Мельник. – К.: КНТЕУ, 2007. – 396 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Міністерство регіонального розвитку, будівництва і житлово-комунального господарства: Офіційний сайт [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://minregion.gov.ua/>
2. Державна служба статистики України: Офіційний сайт [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>

3. Представництво ООН в Україні: Офіційний сайт [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://www.un.org.ua>
4. Світовий банк: Офіційний сайт [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://www.worldbank.org/eca/russian>
5. Міжнародний валютний фонд: Офіційний сайт [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://www.imf.org/external/russian/index.htm>
6. Програма розвитку ООН в Україні: Офіційний сайт [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home>
7. Дистанційний курс «Міжнародна економіка» (для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр напряму підготовки 6.030504 – Економіка підприємства і слухачів другої вищої освіти спеціальності 7.03050401 – Економіка підприємства) / Автор: Пушкар Т. А. // Режим доступу – <http://cdo.kname.edu.ua/course/view.php?id=1119>

Аркуш актуалізації

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародна економіка»
за спеціальністю 7.03050401 – «Економіка підприємства»

на 201.../1... навч. рік переглянута та затверджена "Без змін"

Завідувач кафедри _____
(на якій розроблена робоча програма)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Зав. випускової кафедри _____
(за належністю напрямку / спеціальності)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Декан факультету _____
(за належністю напрямку / спеціальності)

М.П.

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

на 201.../1... навч. рік переглянута та затверджена "Без змін"

Завідувач кафедри _____
(на якій розроблена робоча програма)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Зав. випускової кафедри _____
(за належністю напрямку / спеціальності)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Декан факультету _____
(за належністю напрямку / спеціальності)

М.П.

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

на 201.../1... навч. рік переглянута та затверджена "Без змін"

Завідувач кафедри _____
(на якій розроблена робоча програма)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Зав. випускової кафедри _____
(за належністю напрямку / спеціальності)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Декан факультету _____
(за належністю напрямку / спеціальності)

М.П.

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року